

Ministerstvo odmítlo výhrady ombudsmana k novému systému odměňování pěstounské péče

19.5.2022 - | Veřejný ochránce práv

Rozlišování při odměňování zprostředkované a nezprostředkované pěstounské péče zavedla od začátku letošního roku novela zákona o sociálně-právně ochraně dětí. Zatímco pěstouni zprostředkovaní jednotlivými kraji, tedy takzvaní „prověřeni“ obecní pěstouni a pěstouni na přechodnou dobu, nadále pobírají odměnu pěstouna, nezprostředkovaní pěstouni mají nárok pouze na novou pěstounskou dávku - příspěvek při pěstounské péči.

Odměna pěstouna se přitom odvíjí od minimální mzdy, kdežto příspěvek při pěstounské péči se stanovuje násobky životního minima jednotlivce. To je však podstatně nižší než minimální mzda a navíc se pravidelně nevalorizuje. Příspěvek při pěstounské péči se, na rozdíl od odměny pěstouna, nepovažuje za příjem ze zaměstnání. To znamená, že se z něj neodvádí sociální a zdravotní pojištění. Příspěvek se ani nezohledňuje jako takzvaná příspěvková doba pojištění pro důchod a jeho výše se tak nepromítne do vyměřovacího základu důchodu.

Posledně uvedené by měla změnit právě novela zákona o důchodovém pojištění. Zákonodárci ovšem počítají se zohledněním doby nezprostředkované pěstounské péče pouze jako náhradní - tedy nepříspevkové - doby důchodového pojištění, a to jen po dobu dvou let: *„Vítám, že se ministerstvo snaží částečně zmírnit negativní dopady novely zákona o sociálně-právně ochraně dětí. Navrhované řešení je ale podle mne nedostatečné. Opravdu nevidím zásadní důvod pro rozlišování při odměňování zprostředkované a nezprostředkované pěstounské péče u lidí, kteří ke svěřeným dětem nemají vyživovací povinnost,“* uvedl ombudsman Stanislav Křeček a dodal, že zohlednění odměny pěstouna jako příspěvkové doby důchodového pojištění je pro mnohé nezprostředkované pěstouny také motivačním prvkem k výkonu této péče. Obává se proto odlivu neprostředkovaných pěstounů, a to jak již osvědčených pěstounů, tak případných nových zájemců o pěstounskou péči. Tento odliv přitom může po zrušení kojeneckých ústavů způsobit značné komplikace také při zajištění péče o nejmladší děti.

Ombudsman zároveň odmítá argumenty Ministerstva práce a sociálních věcí, že se nezprostředkovaná pěstounská péče týká výlučně příbuzných dětí. Naopak se ve své praxi setkává s případy, kdy se dítěte ujmou například vychovatelé z dětského domova nebo zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Často si do pěstounské péče berou děti, které by například kvůli svému postižení jen těžko našly novou rodinu. Za svou vstřícnost k dětem jsou v současném systému paradoxně penalizováni.

Na veřejného ochránce práv se dosud s výtkami vůči novým pravidlům obrátilo přes třicet nezprostředkovaných pěstounů. Víc než polovina z nich přitom neměla ke svěřenému dítěti vyživovací povinnost. Tu mají pouze příbuzní v přímé linii, tedy typicky prarodiče. Jednou z nezprostředkovaných pěstounek, které ombudsmana oslovily, byla například seniorka, která si s manželem vzala do péče dva sourozence. Ti by jinak po smrti matky šli do dětského domova, protože otec o ně neměl zájem. Podobně pomohli dítěti v nouzi třeba manželé, kteří se ujali spolužáka jejich vnuka. Chlapci předtím zemřela babička, která se o něj starala.

https://www.ochrance.cz/aktualne/ministerstvo_odmitlo_vyhrady_ombudsmana_k_novemu_systemu_o

[dmenovani_pestounske_pece](#)